

Tallinna Mustamäe Gümnaasiumi õpilase toetamise süsteem

Õpilase toe plaan õpiraskuste korral

1. Esimeseks märkajaks on aineõpetaja või klassijuhataja.
2. Õpetaja jälgib õpilase arengudünaamikat ja toimetulekut klassis, sh märkab teistest võimekamaid õpilasi ja neid, kelle õpijõudlus on madal.
3. Õpetaja kasutab õpilase toetamiseks erinevaid sekkumisi, diferentseerib õppetööd ja kohandab õpikeskkonda.
4. Kui põhikooli õpilasel ilmnevad õpiraskused – osutab õpetaja õpilasele üldist tuge:
 - jõukohastab töökorraldusi, lihtsustab ülesandeid, toob esile olulist, suunab kasutama abimaterjale (reeglite, valemite või näidiste kogumikud, skeemid, sõnaraamatud, teatmikud) jms;
 - juhendab õpilast individuaalselt ja tunnustab pingutust;
 - kohandab õpikeskkonda: valib sobiva istumiskoha nägemis- ja kuulmisraskustega õpilastele, aktiivsus- ja tähelepanuhäirega õpilastele;
 - õpilasele, kellel tekib õpiraskustest või puudumistest tingituna ainealane mahajäämus, võimaldab õpetaja konsultatsioone. Puudliku trimestrihinde korral määrab kool lisaõppe kohustuslikes konsultatsioonides. HEVKO saab andmed õppejuhilt ja koostab IÕK, millest teavitab lapsevanemat. HEVKO avab arengukaardi, kuhu aineõpetajad panevad kirja õppetöös esinevad probleemkohad ja kus fikseeritakse rakendatud kohandused.
5. Kui ainealased konsultatsioonid ja rakendatud kohandused ei ole tulemust andnud – teavitab õpetaja sellest klassijuhatajat ja HEVKO-t. Klassijuhataja informeerib lapsevanemat, vajadusel kutsutakse lapsevanema kooli. Vestlusel koos HEVKO-ga selgitatakse välja, mis on õpiraskuste põhjused (raskused tähelepanu hoidmisega, spetsiifilised õpiraskused vms).
6. HEVKO teavitab tuge vajavatest õpilastest tugimeeskonda ning vajadusel rakendatakse eripedagoogiline õpiabi individuaalselt või rühmas või teiste tugispetsialistide tugi (koolipsühholoog, sotsiaalpedagoog).
7. Kui koolipoolne tugi ei ole tulemust andnud – õpilane suunatakse täiendavatele uuringutele õpiraskuste põhjuste välja selgitamiseks ja Rajaleidjasse vajaliku toe välja selgitamiseks.
8. Tuge vajavale õpilasele täidavad aineõpetajad arengukaarti kaks korda aastas (jaanuar ja mai) või vastavalt HEVKO ettepanekule.
9. Kui gümnaasiumi õpilasel ilmnevad õpiraskused – aineõpetaja teavitab sellest klassijuhatajat ja HEVKO-t.
 - Õpilasele, kellel tekib ainealane mahajäämus või õpilane ei saa tervislikel põhjustel koolis käia – kutsub klassijuhataja lapsevanema vestlusele, et luua kokkuleppeid edaspidiseks õppetööks. Vestlusele kaasatakse HEVKO ja vajadusel õppejuht.
 - Kui õpilasel on meditsiiniline diagnoos ja sellest tulenevad püsivad õpiraskused - koostatakse arstitõendi või Rajaleidja otsuse alusel individuaalne õppekava.

Rajaleida otsuste rakendamise kord

1. HEVKO taotleb nädala jooksul lapsevanema nõusoleku otsuse avamiseks.
2. HEVKO teavitab tugimeeskonda ja õppejuhti Rajaleidja otsusest.
3. Tugimeeskond koos õppejuhiga arutab võimalust otsuse rakendamiseks.
4. HEVKO kutsub kokku tugimeeskonna koosoleku, kus otsustatakse ümarlaua (ümarlaudade) vajadus, sisu, eesmärgid ja koosseis.
5. HEVKO kutsub lapsevanema ümarlauale, kus osalevad tugimeeskonna liikmed (kelle teenus on otsuses soovitatud), klassijuhataja, õppejuht (vajadusel direktor) ja vajadusel ka aineõpetajad. Ümarlaua eesmärk on tutvustada lapsevanemale otsuse rakendamise võimalikkust ning ümarlaual lepatakse kokku kooli poolt rakendatavad toemeetmed.
6. Kui otsuse rakendamine ei ole võimalik – lapsevanem kinnitab kirjalikult, et teda on sellest teavitatud ja edastab kirjaliku nõusoleku Rajaleidja otsuse mitterakendamiseks.
7. Kui lapsevanem teenust kasutada ei soovi, kirjutab ta selleks avalduse, mis edastatakse HEVKO-le ja direktorile.
8. HEVKO teavitab kirjalikult õpetajaid otsuses väljatoodud soovitustest ja lisab need arengukaardile. Vajadusel korraldab HEVKO aineõpetajatele infokoosoleku, see lepatakse kokku eelnenud ümaralaua lapsevanemaga.
9. Ümarlaua kokkukutsumine ja otsuste rakendamine:
 - enne ümarlaua toimumist informeerib HEVKO osalejaid (aineõpetajaid, tugimeeskonna liikmeid jt) ümarlaua eesmärkidest, põhiseisukohtadest ja oodatavast väljundist;
 - ümarlaua protokollis/memos fikseeritakse otsused, nende eest vastutajad ja tähtajad, märgitakse edasise tegevuse tähtaeg, sh millal toimub järgmine ümarlaud;
 - protokollis/memos toodud otsuste ja tähtaegade täitmist jälgib HEVKO;
 - ümarlaua protokollija saadab järgmise 2-3 tööpäeva jooksul osalejatele protokoll/memo.
10. HEVKO koordineerib toeotsusega õpilaste õppetööd. Aineõpetajad ja klassijuhatajad saavad HEVKOlt infot ja esmast nõustamist, kuidas nende õpilastega õppetööd paremini planeerida ja korraldada.
11. Õpetajatel ja klassijuhatajatel on alati võimalus pöörduda ka kõigi teiste tugimeeskonnas olevate liikmete poole: eripedagoogi, sotsiaalpedagoog, psühholoogid.

LISA: Õppeaastal 2023-2024 on eripedagoogid – Anett Kuris ja Virge Virunurm; sotsiaalpedagoog - Eeva Mesi; psühholoogid - Robert Reimann (1-5 klass) ja Raili Vahermägi (6-12 klass).

Tugimeeskonna liikmete peamised ülesanded

1. Koolipsühholoog

ÕPILANE pöördub koolipsühholoogi poole, kui

- on mure iseenda (vaimse tervise) või oma lähedase pärast või tunneb end pidevalt halvasti;
- ei tule enam toime oma igapäevaste kohustustega, nt õppimisega;
- tunneb, et stress on kuhjunud ja vajab abi sellega toimetulekul;
- tunneb end üksikuna ja vajab ärakuulamist, mõistmist või tahab end lihtsalt tühjaks rääkida;
- on kohanemisraskused;
- on keerulised suhted kaaslaste, pereliikmete või õpetajatega;
- on kaotanud lähedase või on juhtunud midagi muud, millega on raske toime tulla;
- on emotsionaalse, füüsilise või seksuaalse vägivalda ohver või teab kedagi, kes on;
- vajab abi enesemääratlemisel või soovib arutada oma tuleviku üle.

ÕPETAJA (sh klassijuhataja) pöördub koolipsühholoogi poole, kui

- täheldab õpilasel negatiivseid muutuseid (nt õpitulemused on halvenenud, käitumisprobleemid, õpilane ise on väljendanud erinevaid probleeme oma isiklikus elus, probleemid suhetes kaaslastega);
- lapsevanem annab mõista, et õpilasel on tuge või abi vaja (õpetaja saab soovitada psühholoogidega ühendust võtta (nii vanemal kui lapsel));
- on probleemid klassi suhetes (tülid, konfliktid, kiusamine, vägivaldsemine jne)
- õpetajal on probleem tunnidistsipliiniga, konfliktid mõne õpilasega jne;
- soovib psühholoogi kutsuda tundi erinevatel teemadel rääkima või vestlusringe tegema (nt vaimne tervis, stressiga toimetulek, suhtlemisoskuste ja õpioskuste arendamine jne);
- on soov ja vajadus enda isiklikke küsimusi, muresid ja probleeme jagada, nõu küsida ja tuge saada.

LAPSEVANEM pöördub koolipsühholoogi poole, kui

- on mures lapse meeleolu, käitumise või lapse(ga) toimetuleku pärast;
- lapse käitumine on ootamatult muutunud;
- on teinud koostööd ja lahendanud murekohti aineõpetajate ja klassijuhatajaga, aga probleemid püsivad;
- laps või lapsevanem vajab psühholoogilist abi kriisiolukordadega toimetulekul.

Psühholoog hindab olukorda ja probleemi (testimine, vaatlemine, esmane vestlus), konsulteerib, paneb paika nõustamisprotsessi, vajadusel kaasab tugimeeskonna, vajadusel suunab edasi ehk teeb koostööd teiste koolisest ja -välise spetsialistidega (sh psühhiaater, perearst).

2. Sotsiaalpedagoog

ÕPILANE pöördub sotsiaalpedagoogi poole, kui

- on mure kaaslaste või õpetajatega suhtlemisel, kiusuga või on vaja abi konflikti lahendamisel;
- on mure õppimisega, käitumisega, koolikohustuse täitmisega või kooliga kohanemisel;
- on mure sõltuvustega (alkohol, suitsetamine, narkomaania, arvutisõltuvus, jt sõltuvust tekitavad ained);
- on tekkinud mured pereringis (perevägivald, nii emotsionaalne kui füüsiline, raske majanduslik olukord, vanemate vaimse tervise probleemid s.h kroonilised rasked haigused, alkoholism, narkomaania, arvutisõltuvus, jt sõltuvust tekitavad ained).

ÕPETAJA (sh klassijuhataja) pöördub sotsiaalpedagoogi poole, kui

- on märganud muutusi lapse käitumises, õppetöös, koolikohustuse täitmisel, kodus või tervislikus olukorras, kohanemisel kooliga;
- õpetaja vajab abi konflikti lahendamisel õpilasega/õpilastega, tunnidistsipliini täitmisel ja hoidmisel.

LAPSEVANEM pöördub sotsiaalpedagoogi poole, kui

- on märganud oma lapsel probleeme õppetöös;
- on märganud probleeme suhetes klassiga või kaaslastega, õpetajatega või kiusuga;
- on probleemid lapse vähestes sotsiaalsetes oskustes;
- on probleemid koolikohustuse täitmisega;
- kahtlustab lapsel mõne sõltuvusttekitava aine tarvitamist või arvutisõltuvust.

3. Eripedagoog

ÕPILANE pöördub eripedagoogi poole, kui

- vajab abi õpiraskuse põhjuse leidmise ja lahendamise ning õpivilumuste kujundamisel;
- vajab õpioskuste hindamist, kirjeldamist ja analüüsimist;
- vajab abi õpieesmärkide seadmisel ja enesejuhtimisoskuse arendamisel;
- vajab abi aineõpetajatega suhtlemisel ja ajaplaneerimisel.

ÕPETAJA pöördub eripedagoogi poole, kui

- vajab nõustamist õpilasele jõukohase õppematerjali ja -meetodite valikul;
- vajab nõustamist diferentseeritud õppetöö ja hindamise korraldamisel;
- vajab nõustamist IÕK (individuaalse õppekava) koostamisel;
- vajab tuge õppija arengut toetavate lisategevuste leidmisel ja kasutamisel;
- vajab abi, et mõista teiste erialaspetsialistide eripedagoogilisi hinnanguid.

LAPSEVANEM pöörduv sotsiaalpedagoogi poole, kui

- lapse lugemise ja kirjutamise eeluskused ja oskused arenevad aeglaselt;
- esinevad raskused ülesannete meelde jätmisel ja sündmuste järjekorra tajumisel;
- näeb vajadust hinnata õpilase kognitiivseid protsesse (taju, tähelepanu, mälu, kõne, mõtlemine);
- näeb, et lapse õpetaja vajab toetamist või nõustamist õpilaste õppe- ja arendustegevuste planeerimisel; õpilastele sobiva õppemetoodika ja õppevormi leidmisel;
- on vajadus hariduslikuks toimetulekuks vajalike keskkondade ja õppekavade sobivuse analüüsimiseks;
- on vajalik nõustamine erivajadusest tingitud hariduslike erivajaduste ja hariduse saamist võimaldavate toetavate meetodite osas.

Tugimeeskonna tööplaan õppeaasta lõikes

- Tugimeeskonnal toimuvad regulaarsed infokoosolekud iga 2-3 nädala tagant, vajadusel ka tihedamini.
- August – 3. klasside ja tulevaste 4. klasside klassijuhatajate nõupidamine õpilaste vajaduste tutvustamiseks (õppejuht, HEVKO)
- August – lähtuvalt juuni juhtkonna otsusest väikeklasside ja -rühmade avamine, tunniplaani koostamine (õppeassistent)
- August – õpilaste erisuste (IÕK-d, Rajaleidja otsused, keeleõpe E2) klassidepõhine ülevaatamine (HEVKO, tugimeeskond, õppejuht, klassijuhatajad). Klassijuhataja jagab vajadusel infot aineõpetajatele.
- 1.-10. september – uute HEV õpilaste, otsuste ja toe vajaduste kaardistamine (HEVKO)
- 10. september – EHISe täitmine (HEVKO)
- 11.-30. september IÕK-de sõnastamine, vormistamine, lapsevanemate nõusolekute kogumine, õpetajate teavitamine uutest otsustest, Rajaleidja soovitudest, kohandustest IÕK-des jms (HEVKO)
- September – koosolekud HEV õpilaste õpetajatega (HEVKO)
- September – õpilaste vaatlused 1. klassides – koolipsühholoog, sotsiaalpedagoog
- Oktoober – kohtumised uute HEV õpilaste vanematega (HEVKO, klassijuhatajad ja teised tugispetsialistid)
- November – 10. klasside juhatajate tähelepanekud G1 klasside õpilaste õpioskustest ja motivatsioonist, puudumiste kaardistamine, rahulolu uuring „Kooli uusikud“ (klassijuhatajad, koolipsühholoog, sotsiaalpedagoog)
- Jaanuar – arengukaartide täitmine
- Mai – arengukaartide täitmine
- Mai – uueks õppeaastaks väikerühmade ja väikeklasside vajaduse kaardistamine. Ettepanekud juhtkonnale (tugimeeskond)
- Juuni – väikeklasside ja -rühmade avamise/mitteavamise otsused (juhtkonna kinnitus)
- August – uute Rajaleidja otsuste ülevaatamine (tugimeeskond)
- August – väikeklasside ja väikerühmade avamine (juhtkond)